

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил 1 августдан чиқа бошлаган

№ 39 (66268)
2000 йил 28 сентябрь, пайшанба

Сотувда эркин нархда

ЖАЗДАРДИК ИЗ

Муаллим сўзининг асл мөхияти нима? Қандай маъно касб этади? Нима учун шу қадар муқаддас? Араб тили грамматикасига биноан “Муаллим” сифатдошнинг аниқ даражаси - “ilm берувчи” маъносини англатади. Шунингдек, маънодош мударрис ва мураббий сўzlари ҳам араб тилидан кирган бўлиб, “ўқитувчи”, “ўргатувчи” сўzlарни билдиради. Менинг шарафли касб ўқитувчиликни танлаганимдан мақсадим ҳам шу бўлган. Олий ўқув юргида олган билимларимни, устозимдан ўрганган ўғитларимни, ота-онамдан олган тарбиямни фарзандларимизга етказиш. Билим билан бойитиш. Ўзим узоқ йиллар давомида ўқитувчилик қилиб, 1-мактабда раҳбар бўлиб ишиладим. Фаолиятим давомида мактаб ҳаётига янгиликларни тадбиқ этиш, тажриба-синов майдонларни ташкил қилишда аҳамият беришга ҳаракат қилдим. Ўқувчиларда газета ва китобларга меҳр уйғотишни ўзимнинг вазифам деб биламан. Шунингдек, туманимиздаги ҳар бир мактабда газеталар обунасини кузатиб бораман. Ўқувчиларимиз газета ўқиб, янгиликлардан боҳабар бўлсинлар, сиёсат борасида бемалол баҳслаша олсинлар, дейман. Айниқса, “Тонг юлдузи” газетаси республика миқёсида болалар ва ўсмирларнинг ягона газетаси. Ундаги материаллар болаларни қизиқтира олади. Эркин фикрлашга ўргатади. Менинг фарзандларим ҳар бир сонини мунтазам ўқидилар. Фурсатдан фойдаланиб, касбдошларимни ўз байрамлари билан чин дилдан қуттайман. Уларнинг шарафли касбларида омад тилаб, минглаб шогирдларнинг ҳақиқиий йўлбошчиси бўлишларини истайман. Фарзандларимиз фидоий устозларидан ўrnak олиб, уларнинг табаррук изларидан эргашсинлар.

Шавкат ҚОЗОҚОВ,
Андижон вилояти, Булок-
боши тумани Ҳалқ таълими
бошқармаси бошлиғи

УСТОЗЛАР БАЙРАМИ · БИЗНИНГ БАЙРАМИ

Yaqinda yana bir bayram - Ustozlar bayrami. Bu kunda mening ham quvonchim cheksiz. Chunki ustoslarimizning ozginagina quvonchlari, tabassumlari biz o'quvchilar uchun naqadar katta baxt ekanligini bilsangiz edi. Ustozlarimiz o'rgatgan o'gitlar bizga doimo o'mak bo'ladi.

Sinfdoshlarim Sardor, Aziza va

Xumoyunlar bilan yaxshi o'qishga harakat qilamiz. Maktabimizda biz uchun hamma sharoitlar yaratilgan. Haftada ikki marta “karate” to'garagi, ingliz tili, informatika darslariga qatnaymiz. Bizga odobnomalar darsida o'qituvchimiz rivoyatlar, hikoyalari aytib beradilar.

Usbu bayram munosabati bilan men ham barcha ustozlarni va birinchi ustozim - Xilola Rahmatullaevni bayram bilan tabriklayman. Ustozimiz Xilola opa bizga saboq berishdan hech charchamasinlar, deb qolaman.

Dilshod JABBOROV,
Toshkent shahri, Yunus-Obod
tumanidagi 136-maktabning
2-“B” sinf o'quvchisi.

Қўнғироқ

-Мавлуда опа, сиз Акмал Икромов тумани ҳалқ таълими бошқармаси мудирининг муовини экансиз... Туманда нечта мактаб бор?

-37 та мактаб бор.

-Айтинг-чи, ўқувчилар газеталарга, айнан бизнинг “Тонг юлдузи” газетамизга 2001 йил учун обуна бўлдиларми?

-Йўқ, ҳали обуна бўлганларicha йўқ.

-Ҳар бир мактабга тахминан нечтадан газета етиб боради?

-Туманимизда 37 та мактаб бўлса, умумий обуна сони 370 та газета келади.

-Демак, ҳар бир мактабга 10 тадан “Тонг юлдузи” келар экан-да? Ахир бу кам эмасми? Бошқа туман мактабларида ҳар 10 нафар ўқувчи 1 тадан газетага обуна бўляяпти-ку?

-...

-Мавлуда опа, янги ўқув йилида туманингизда янги мактаблар очилдими?

-Йўқ, бизда янги мактаб охиригиси 1989 йилда очилган.

-Мактабларда ўқувчиларга форма кийин жорий қилинганми?

-Ҳар бир мактабнинг ўз формаси бор.

Мен телефон орқали Мавлуда Қаюмоннани саволлар билан вақтини банд қилаётганимни билиб, сұхбатни тўхтатдим. Аммо ҳаёлимда Мавлуда опа ҳам Республика болалар ва ўсмирлар газетасини ўқиб, улгайланлар-ку! Мамлакат сиёсати ва гоясини бола онгига етказадиган ягона “Тонг юлдузи”га нега бефарқ эканлар-а? Наҳотки, ҳар бир бола ўз газетасини, ҳатто мажбуран бўлса-да, обуна бўлиб, ўқи-маслиги керак?, деган фикр айланарди. Бу ҳақдаги саволимни болаларга сабоқ бераман, маънавиятини юксалтираман, деб юрган Акмал Икромов туманидаги устоз ва етакчиларга ҳам бергим келди. Аммо опанинг гаплари бу бўлса... жуда уятли иш бўлади-да, обуна масаласига пойттахт ўқувчилари бундай бефарқ ёндошишса...

Сиз нима деб ўйлайсиз? Қўнғироқларингизни кутамиз.

Нигора
МИРЗАМУҲАМЕДОВА гаплашди

Менинг биринчи ўқитувчим Мавжуда опа Исломова эдилар. Улар билан ўқувчилардан ўз билимларини аямай билим бердилар. Она ни, Ватанни, дўстни севишга ўргатдилар.

Ўша мўъжазгина бошлангич синф хонамиз билан хайрлашганимизга ҳам тўрт йил бўлиди.

Мана шу тўрт йил ичиди Мавжуда опадек меҳрибон устоз Гулчехра опа Шодиевадан кўп яхши нарсаларни ўрганаяпмиз. Опамизни билим даргоҳимизда барча бирдек ҳурмат қиласи. Чунки улар тиниб-тинчимас, заҳматкаш устозлардан биридиirlар.

Устозимизнинг биздан умидлари катта. Баъзида улар жилмайиб туриб «Сизларни ҳам мустақил ҳаётга кузатиб юборсан, кейин бемалол нафақага чиқардим», дейдилар.

Биз ўқувчилар устозимизни жуда кўп безовта қиласи. Лекин ҳар сафар улар эринмай тушунирадилар.

Фурсатдан фойдаланиб, барча ўқитувчиларимизни касб байрамлари билан табриклайман. Доимо яхши кайфиятда юришсан.

Назира ЭРГАШЕВА,
Бухоро вилояти,
Фиждуон туманидаги
8-умумий ўрғ
таълим мактабининг
9- «Е» синф ўқувчиин.

ЖАРАНГЛАА, ҚҮНГИРОҚ

Бизнинг мактабимизда бу йилги биринчи қүнгироқ ўзгача жаранглади. Сабаби, бу йил мактабимиз ташкил топганига, 30 йил бўлди. Байрамларга байрамлар уланган кунда мактабнинг собиқ ўқувчилари ҳам келдилар. Мактаб директори Ш. Хударганов жамоа хўжалиги бошқаруви раислари Янгибой Ҳакимов ва Равшан Ражабовларга сўз берар экан, «Бизнинг саҳоватли ўқувчиларимиз», деб танишитирди. Нормат Матёкубов, Баҳтиёр Рўзметов, Гулшод Собирова каби элнинг суюкли фарзандлари ҳам ўз мактабларидан ёрдамларини аямасликларини таъкидладилар.

30 маротаба жаранглайдиган қўнғироқни қабул комиссиясидан аъло даражада ўтган Муқаддас Одамова чалди. Кизчани мактабнинг собиқ аълочи ўқувчиси кўтариб олди. Бу қўнғироқ жаранглиги қулоқларимиз остида билимга, одамийлик илмини мукаммал эгаллашга чорлаб ҳамон жаранглаб туриди.

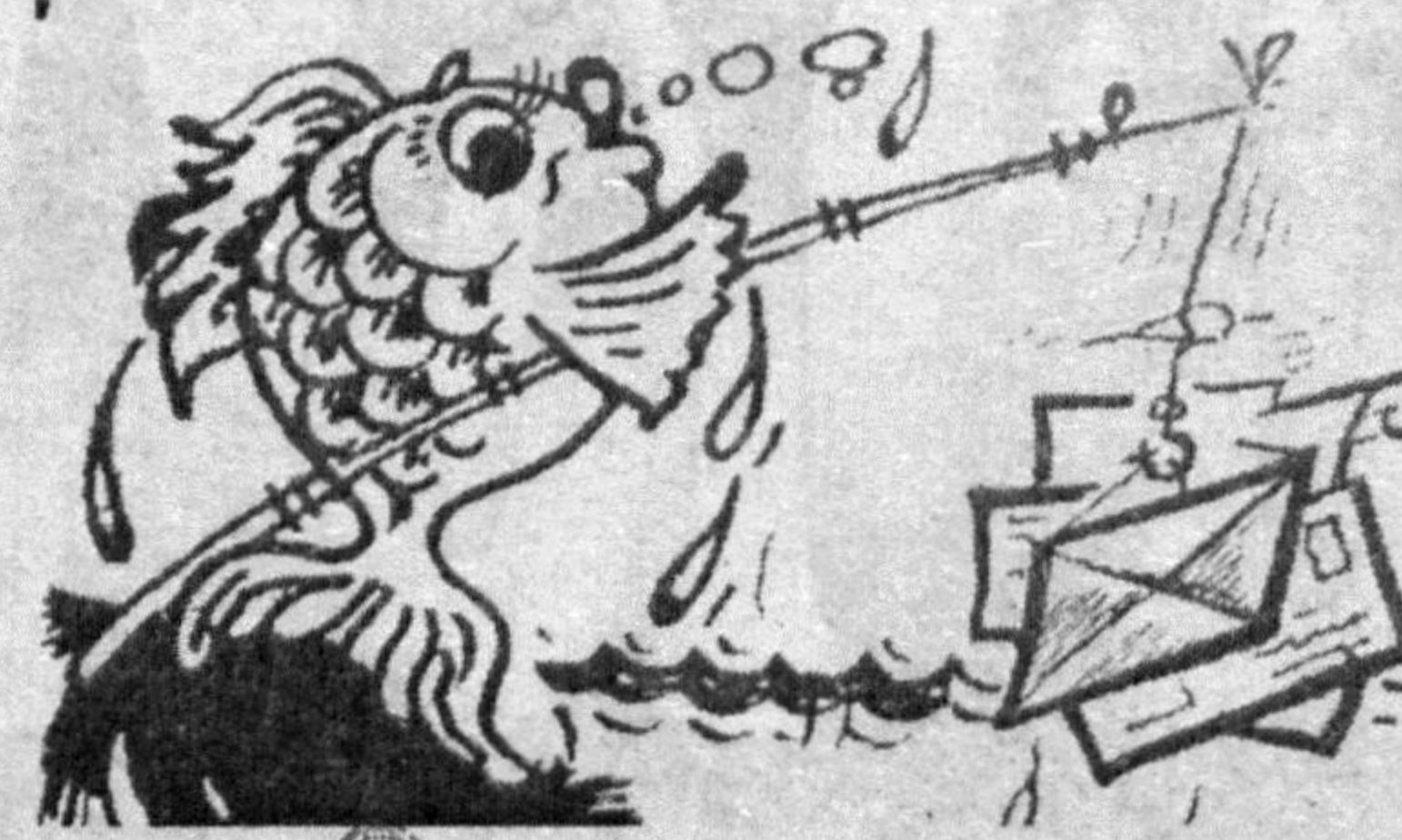
Раҳима ОТАЖОНОВА,
Хоразм вилояти, Шовот тумани
41-мактабнинг бош етакчиси.

О'ЗВЕКСНА О'YNAYMAN

Men mактабимни juda yaxshi ko'raman. Chunki o'qish bilan бірга музыкага ham qatnayman-da. Pioninoda mumtoz kуylarni chalaman. Yana o'zbek milliy raqlarini o'rganyapman. Menga «Tanovar», «Munojot», «Lazgi» raqlari juda yoqadi. Oyim milliy liboslar ham tикиб bergenlar. Bayramlarda o'zbekcha raqlarni ijro etaman. Ta'tilda Rossiyadagi qarindoshimiznikida mehmonda bo'ldim. U yerni rosa aylandik. Zooparkka, istirohat bog'iga, teatrga va muzeysiga bordik. O'rtoqlarim bilan qo'g'irchoqlarga ko'yakchalar tikdik. O'qish boshlanganda ustozim Adjamatova Alimi opamga ta'tilni qanday o'tkazganim haqida so'zlab berdim.

Anuya PARVETOVA. Andijon viloyati, Bulqoboshi tumani 12-maktabning 2- «A» sinif o'quvchisi.

ТАШИНА ЭКИНЛАР, ХАРОБ КЎЧАЛАР

Биз Наманган вилояти, Поп тумани, Навбаҳор жамоа хўжалигида яшаймиз. Туман, вилоят раҳбарлари тингламаган оҳу ноламизни болаларимизнинг газетаси «Тонг юлдузи»га ёзишга қарор қилдик. Чунки, бу газетада айтилган гап эгасига этаётганидан хабардормиз.

Зеро, юртбошимиз айтиларидек, «Биз нимага ҳаракат қилаётган бўлсақ, қандай ютуқларга эришаётган бўлсақ, бу ҳаммаси инсон баҳт саодати, унинг тинчлиги, келажаги учундир». Лекин бизнинг раҳбарларга бу гаплар етиб келмаётгандек... Чунки фарзандларимизни баъзан эрталаб иссиқ чойсиз мактабга кузатамиз.

Чунки чойнак кўтариб маҳаллани, жамоа хўжалигини айланмайлик, барибир тоза ичимлик суви тополмаймиз. Устозлар ўз ўқувчиларининг соғлигини ўйлаб, ўзлари билан бирга қайнатилган сув олиб юришларини айтидилар. Чунки ўша ичимлик суви мактабнинг ўзида ҳам йўқ...

Навбаҳор бир пайтлар чўл қўйнида барпо этилган шаҳарча деб ном олган эди. Энди эса ҳатто томорқада дов-дараҳт ўстиришнинг ҳам иложи йўқ. Фарзандларимиз мева-чеваларни ейиши учун томорқамиз олдига экилган мевали дараҳтларга ичиш учун мўлжалланган қувурлардан сув олиб қуямиз. Жамоа-хўжалигимизга келсангиз, худди туз конларига келгандек бўласиз.

Табиий газ муаммоси ҳам 1977 йилдан бўён ҳал қилинмаган...

**Бир гурӯҳ ота-оналар ва
фарзандлар номидан
Ҳавоҳон УСМОНОВА.
Жаъми йигирма имзо.**

МУСИЧА ТИРИК ҚОЛДИ

Бир куни ҳовлида онамнинг ўй юмушларига ёрдамлашаётган эдим. Қаерданdir мушугим оғзида мусичани ушлаб олиб келди. Мусича кўзларини пириллатиб турарди. Айвонда ўтирган онам уни кўрдилару мусичани мушукнинг оғзидан тезроқ олишиими ни айтидилар. Мен ҳам шошиб қолиб мушукни ушладим ва о-эҳтиёткорлик билан мусичатъомони кўлтимга олдим. Шу заҳоти мусича учеб кетди. Уни кузатиб турдим. Мусича қўшнимизнинг томига қўниб, роса кукулади. Назаримда менга қараб «раҳмат» дейётгандек эди. Ўз ишимдан жуда хурсанд бўлдим.

Ахир биз табиатни, унинг қушларини авайлаб- асраримиз керак-ку! Шундай эмасми, азиз тенгдошлар?

Мунаффар СУЮНОВА,
Сирдарё вилояти, Мехнатобод
туманидаги Беруний номли
7- мактабнинг 7- «Б» синиф
ўқувчisi.

ТИЛ БИЛАДИ ДИА БИЛАДИ

Тошкентда яшайдиган амаким меҳмон бошлаб келдилар. Меҳмонлар тўрт нафар немис кишиси эди.

Амаким Германияга боргандаридан улар билан танишиб қолган эканлар. Ўз юртлари ҳақида тўлиб-тошиб гапириб берган эканлар. Меҳмонлар Ўзбекистонни кўришга жуда қизиқиб қолишибди.

Германияликлар Тошкентни, Бухорони мазза қилиб тамоша қилишибди. Ҳар бир ёдгорлик уларда катта таассурот қолдирибди. Бу гапларни бизга амаким таржима қилиб турдилар.

Бизнинг мактабда инглиз тили ўргатилади. Немис тилини билмаганимдан қаттиқ афсусландим. Акаларим унча-мунча меҳмонларнинг гапларига тушунишар, мен эса амакимнинг тезроқ таржима қилишларини сабрсизлик билан кутар эдим. Бу нарса менга қаттиқ таъсир қилди. Ва шу кундан эътиборан тил ўрганишга тушдим. Бир неча тилни билиш кишига фақат фойда экан. Айтишадику тил билган дил билади, деб.

Назира ЭРГАШЕВА,
Бухоро вилояти, Гиждувон
туманидаги 8-мактабнинг
9- «Е» синиф ўқувчisi.

СЎНГАН ЮЛДУЗ

Мен Самарқанд вилояти, Оқдарё туманидаги Собир Раҳимов номли 28-мактабда ўқитувчи бўлиб ишлайман. Бу йилги ўқув йили якунланиши олдидан мен ўқитаётган 4-синфдаги аълочи, жамоатчи Юлдуз исмли қизча тўсатдан бетоб бўлиб қолди. Аниқлашларича у жигар хасталиги билан оғрибди. Бир ҳафта тўшакда ётиб, вафот этди.

Бундан бутун мактаб ларзага келди. Ахир Юлдузни ўқитувчию ўқувчилар бирдек яхши кўрар эди. У ўзининг тиришқоқлиги, билимга чанқоқлиги билан шундай меҳрга лойиқ бўлганди.

Юлдуз адабиётга, шеъриятга жуда қизиқарди. У ёзган бир шеърнинг мисралари ҳамон ёдимда.

Менинг синглим Барчиной,
Ҳўп инжигу, эркатой.
У дейди, гоҳ бу дейди,
Менга эртак айт, дейди...

Ф. БОЛТАЕВА,
ўқитувчи.

Суҳбатдошимиз “Одобнома” китоб-дарслигининг муаллифи, профессор Ойшахон Тўраева. Бу дилкаш, шириңсўз устоз минглаб шогирдлар тарбиялаб, ўнлаб китоблар ёзил, устоз деган номни юксакка кўтарилилар. Ҳозирги кунда 5 ўтил, 5 келин ва набиралар ардоғидаги сизлар учун қўлланмалар яратиб, кўп ишларни амалга ошириб келмоқдалар. Кўйинда уларнинг жавоблари билан танишасиз.

1. Менимча, устозларни барча ўқувчилар яхши эслашса керак. Устоз бизга билим беради, ҳаётни танитади. Менинг устозларим Ҳўжаҳамад Асқархўжаев, Шароф ака Ўлмасбоев, Платон Иванович, Имомхон ака Ҳусанхўжаев, Малика опа Раҳмоноввалар жуда ажойиб, камтарин ва олижаноб инсонлардир. Билимлари ниҳоятда ўткир бўлиб, ўқувчиларига маҳорат билан сабоқ беришади. Устозларим дарс берриш усувларини мукаммал билганликлари туфайли дарслар ҳам ўзгача ўтиларди. Улар ўзлари устиларида тинимсиз иш олиб бориб, янги қўлланмалардан кўпроқ фойдаланишади.

2. Устозлардаги барча яхши фазилатларни қадрлайман. Айниқса, ўз устида ишловчи устозларни кўрганимда, уларга ҳавас билан боқаман.

3. Мен Алишер Навоийни тасаввуримдаги устоз деб ўйлайман. Устоз идеал бўлиши керак. Устозлар атрофда содир бўлаётган воқеалардан, янгиликлардан доим хабардор бўлиб, бу ҳақда ўз ўқувчиларини ҳам хабардор қилиб боришлари даркор. Мен ана шундай устозларни шогирдлар қучогида тасаввур қиласман.

4. Устозларга табригим - шахс тарбиялашда ишлаб толмасинлар. Уларга ижодларида улкан куч-ғайрат тилайман.

Азиз устозлар, омон бўлинг, шогирдлар баҳтига ҳамиша соғ бўлинг!

Бугунги кунда давлатлар ва ҳалқларнинг ўзаро муносабатлари ортиб бормоқда. Ҳозирги кунда ҳар бир ўшнинг мақсади чет давлатларда ишлаш, ўзга ҳалқларнинг маданиятини, иқтисодини, ижтимоий сиёсий ҳаёти билан яқиндан танишишдир. Ёшларга бу имкониятлардан фойдаланиш учун йўллар очилган.

Юртбошимизнинг таъкидлашларича, XXI аср, шубҳасиз, ҳалқаро муносабатларда бутун дунё қамраб оладиган аср бўлади. Фарзандларимиз, келажак авлодлар бўздан шу ўлкани, шу муқаддас

Азиз болажонлар! Минглаб устозларнинг севимли газетаси “Маърифат”нинг бош муҳаррири Ҳалим ака Сайдов ҳам суҳбатимизга кўшилдилар. Улар ёш бўлсаларда, катта ишда бош-қош бўлиб, “Меҳнат Шуҳрати” ордени соҳиби бўлганлар.

1. Албатта эслайман. Самарқанд вилояти, Самарқанд (Тойлоқ) туманидаги 81-мактабда бошлангич таълимни олганман. Бошлангич синфда ўқитган устозим Кимё опа Ҳалитова меҳрибон, ўз ўрнида талабчан ва қаттиқўл, гўзал аёл эдилар. Кўпчилик учун ибратли фазилатлари кўп эди. Бизга бўлган меҳрлари эсда қолган. Нимагадир шу устозимдан ҳамон уяла-

ман. 74-мактабдаги ўқитувчиларим Р. Рустамов, Б. Раҳмонов, С. Кўзибоева, Ш. Исматов, Ҳ. Абдураҳмонов, Ҳ. Темиров, И. Меликов, Т. Мавлонов, Д. Раҳмонова, Р. Сатторов, М. Мадаминова, О. Сайдоловларни хурмат билан эслайман.

2. Аввало, устозлардаги самимийликни қадрлайман. Болаларни яхши кўрмай, меҳрли бўлмай ўқитувчи бўлиш қийин. Изланувчан, ўз устида ишлайдиган, фа-

нининг фидойиси бўлган устозлар таҳсинга лойиқ.

3. Самимий, билимдон, меҳрли устоз - тасаввуримдагина эмас, ҳаётда, мактабда ҳам кўп бўлишини тилайман.

4. Барча устозларни кутгайман. Дунёдаги энг яхши тилакларни тилайман. Болалардек пок, беғубор кўнглингиз ҳеч қаҷон Сизларни тарқ этмасин, оппоқ кўнглингизга гард қўнмасин, дегим келади. Ҳаётда устозларим жуда кўп, шулар қаторида ўзим таҳсил олган ЎзМУ журналистика факультетидаги барча устозларимни ҳам табриклийман.

СИЗГА ТАЪВИЛ, АВИЗ МУАЛЛИМ!

Қадрли дўстларим! Ҳаётингизда ота-онангиз каби ардоқли, меҳрибон, шириңсўз бир зот борки, Сиз ундан доим қарздорсиз. У ҳақда асрлар давомида ашъорлар битилди - ниҳоясига етмади, таърифи тилларда достон бўлди - ҳали адo бўлмади, қуёшга, ойга, нурга ўҳшатдик - аммо ҳануз ташбеҳ излаймиз. Ҳа, тўтири топдингиз, бу - азиз муаллимингиз, мураббийингиз, Сиз учун ҳаёт йўлини машъалдек ёритувчи, зиё улашиб чарчамагувчи ўқитувчингиз. 1-октябрь устозларнинг байрами, Сиз уларга гул тутинг, токи улар чехраси гулдек очилсин, ширин сўз ила табрик битинг, токи кўнгли төгдек кўтарилсин, эзгу тилак тиланг, токи тилагингиз уларга қанот бағишиласин.

Байрам арафасида қуийдаги саволлар ила катталарга мурожаат этдик.

1. Мактабдаги устозларнингизни эслайсизми?
2. Устозлардаги қайси фазилатларни қадрлайсиз?
3. Сизнинг тасаввурингиздаги устоз қандай?
4. Уларга табригингиз.

Катталар қаторида кичикларга ҳам қулоқ тутайлик-чи! Севара Исоқжонова - Тошкент Давлат Шарқшунослик институти қошидаги академ лицей 2-курс талабаси ҳам устозлари ҳақида тўлқинланиб сўзладилар.

1. Мактабни ҳаётимдаги энг эзгу хотира сифатида эслайман. Қалбидағи бор яхши ниятлари или дарс берган устозларим С. Маҳкамов, М. Валиева, Д. Пўлатоваларни ҳеч қаҷон унугтмайман. Шаҳризмиздаги нуфузли академ лицейга ҳеч бир илтимосиз ўз кучим билан кириб ўқишимда устозларимнинг ҳиссаси жуда катта.

2. Устозлардаги меҳрибонликни қадрлайман. Кўп вақтим лицейда ўтади. Ш. Юсупова, У. Абдуқаҳорова сингари меҳрибон устозлар кўп бўлса.

Устоз меҳр ва очиқ чехра би-

лан дарс ўтса, мен учун ундан яхши муаллим йўқ дунёда, агар жаҳлдор бўлса, гапи қулогимга ҳам кирмайди.

3. Тасаввуримдаги устоз - мактабдаги синф раҳбарим. Уларнинг меҳрибонликлари, ҳар кунӣ эрталаб очиқ чехра билан кутиб олганлари, вақтида урушиб, вақтида эркалаб, биз учун елиб-юргургандар кўз олдимдан кетмайди. Устозимнинг танбехлари бизга катта фойда келтиришини энди тушундим.

4. Устозларимиз ҳамиша ўқувчилар ва ҳалқ назаридаги, иззат-эҳтиромда бўлишларини тилайман. Баҳтиимизга соғ-омон бўлсинлар, сиҳат-саломатлик, баҳт уларга ёр бўлсин.

заминни яна ҳам бой, кучли ва қурдатли ҳолатда қабул қилиб олишлари учун фарзанд -

ЁШЛАРГА БИЛДИРИЛГАН ИШОНЧ

ларимизга фаровон мұхит яратиб беришимиз бизнинг бурчимиздир. Ва асосий мақсадимиз ривожланган мамлакатлар қаторига чиқиб олиш. Жисмоний, маънавий, моддий жиҳатдан соғлом авлодсиз бунга эришиб бўлмайди. Шунинг учун Ўзбекистонда гиёҳвандлик-

ка, жиноятчиликка қарши олиб борилаётган шафқатсиз курашни аввалам бор ўзимизнинг порлоқ кела-

жагимиз учун кураш деб биламан... «Соғлом деганда биз фақаттингизни жисман бақувват фарзаандларимизни эмас, балки маънавий бой авлодни ҳам кўзда тутганимиз. Чунки ҳар томонлама соғлом авлодга эга бўлган ҳалқни ҳеч қаҷон енгиб бўлмайди». И. Каримов.

Яна бир шогирдлар ардоғидаги муаллима Юнус-Обод туманидаги 87-мактабнинг жонкуяр, фидойи, талабчан мураббияси, ўз ишининг моҳир устаси, “Ҳалқ таълими фидойиси” увони соҳибаси Муаттар Орифжоновадир.

Қани, уларнинг жавобларини ўқиб кўринг-чи.

1. Мактабдаги устозларимни жудаям аниқ эслай оламан. Биринчи бор қўлимга қалам тутган, ҳарф танитган устозларимни эсламай бўладими? Бурхон ака Қаландаров, Фотима опа, Холида опа, Зоҳир ака... Буларни мен мактабдаги азиз инсонлар қаторида хурмат қиласман ва ҳар доим ёдда тутаман.

2. Устозлардаги талабчанликни, қатъийликни, камтаринликни, ўқувчиларга бўлган меҳрини ва яқинликни қадрлайман. Шу фазилатларнинг барчасини ўзимда мужассамлаштиришга ҳаракат қиласман.

3. Тасаввуримдаги устоз билимдон, қатъий, камтар, ўз устида тинимсиз изланувчи, фидойи устоздир. Устоз қандай бўлишидан қатъий назар, у аввало инсон бўлиши керак.

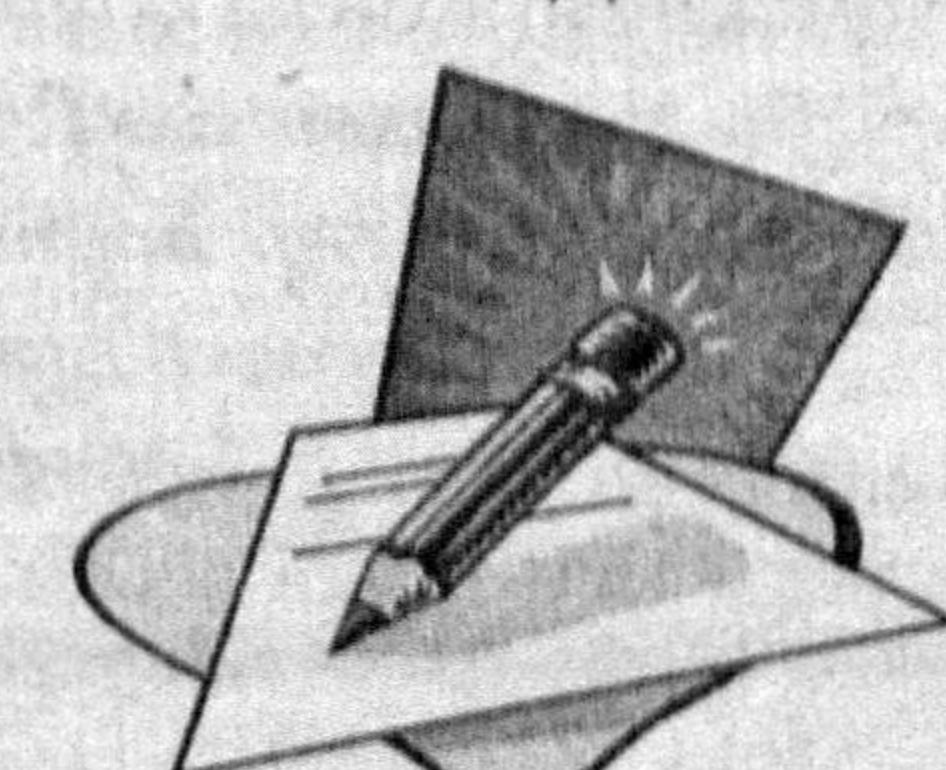
4. Байрам арафасида барча ҳам-касларимга соғлик, омонлик, тинч-осуда ҳаёт ва улкан баҳт тилайман. Шогирдлари баҳтига доимо соғ бўлишисин.

Ана, устозлар ҳақида дил сўзларини ўқидингиз. Биз “Тонг ўлдузи” ижодий жамоаси ҳам барча-барча устозларни қасб байрамлари ила кутгаймиз. Уларга машақатли ишларда сабр-тоқат, саломатлик тилаймиз. Шоир таърифлаганидек, “олтии узукка нақш, Бедилга навобаҳш, лутфлари шифобаҳш” Сиз устозлар - илм сарбоилари доим ардоқда, иззатда бўлишларнингизни истаб қоламиз.

Гулоз БАҲОДИР қизин

Англаган бўлсаларингиз, юртимиз раҳбари ёшларга жуда катта ишонч билдирган. Биз ёшларга билдирилган бундай ишончни оқлашимиз учун барчамиз интиломгимиз керак.

Шарофиддин РИСҚУЛОВ,
Тошдхи талабаси.

НИГОРА ЙҮКПИРДАН РАНГЛАР

Таҳририятимизга ижодкор ўқувчилик тез-тез келиб туришади. Албатта улар ўзлари билан ижод на муналарини ҳам олиб келишади.

Нигора ойилари билан эшикдан кириб келгандариди иш вақти эндиғина бошланган эді. Уларни күрибоқ “Тонг юлдузи,” мұхлислари эканникларини пайқадым.

КИЧИК СПОРТ ФИРМАСИННИГ ИСТИҚБОЛИ

Барцага маълумки, мамлакатимизда 2000дан зиёд мактаблар, кўплаб хунар билим юртлари мавжуд бўлиб, уларда ўқувчилар таълим олиш билан бирга спортнинг ҳар хил турлари, ўйинлари билан шугулланадилар. Айниқса, таътил кунлари билим даргоҳлари ҳувиллаб қолади. Ундаги спорт жиҳозлари ва анжомлари, ўқув хоналардаги дастгоҳлар ва меҳнат асблоридан фойдаланилмайди. Шунинг учун ҳам мен ёзни жуда салмоқли ўтказдим. Менинг онам тумандаги 40-мактабда ишлайдилар. Мактабдан стол тенниси ва жиҳозларини маҳаллага олиб келиб, теннис ўйинини бошладим. Менинг мақсадим, аввало қишлоқ ёшларини спортта қизиқтириш, спортнинг оммавийлигини ошириш, ёшларнинг бўш вақтини тўғри ташкил этишга кўмаклашиш, ёш авлоднинг саломатлигига ҳисса қўшишдир.

Тўлқинжон РАҲИМОВ,
Фарғона вилояти, Богод туманиндағы иқтисодий гимназиянинг
7-сinf ўқувчиси.

Салом-аликдан сўнг ойилари:

-Бу менинг қизим Нигора. Газетангиз “Тонг юлдузи”ни севиб ўқыйди. Шунинг учун газета иш фаолиятини яқиндан таништириш учун олиб келдим. Биз газетага доимий обуна бўламиз.

Қизим Нигора бўш вақтларида мана бундай расмлар чизиб турди,- деб қўлларидаги бир даста қоғозларни столга қўйдилар. Бирин-кетин расмларни кузата бошладим. Расмлар рангли бўёқларда жуда чиройли чизилган бўлиб, бир-бирига ўхшамасди. Уларни кўриб очиғи қойил қолдим. Қарасам, Нигора бир чеккада уялигина турибдилар.

-Нигора, нечанчи синфда ўқийсиз?- беихтиёр шу саволни бердим.

-Тошкент шаҳри, Юнусобод туманиндағи 274-мактабнинг 7-синфида ўқийман.

-Демак, ҳозир 13 ёшда экансизда! Неча ёшдан расм чиза бошласиз?

-Кичкиналигимдан, боғчага бориб жуда кўп расмлар чизардим. Ўйга келиб расмларимни давом эттирадим. Биринчи қўлимига қалам тутган устозим - 499-боғча тарбиячиси Гуля Аҳмедовна бўладилар. Мактабда эса расм ўқитувчимиз Санобар опамлардан тасвирий санъат сирларини ўрганиб келмоқдаман.

-Бундан ташқари тўғаракларга ҳам қатнашиб турасизми?

-Ха, албатта, нақш тўғарагига қатнашаман. Устозим Комил ақадан сабоқ оламан. Улар чизган нақшларни кўриб ўзим ҳам шундай чиройли нақшлар чизишга ҳаракат қиласман.

Энг яхши кўрганим табиат қўйнида, тинч-осойишталикда расм чизиш. Далаларга яқин турганимиз учун табиат манзараларини кўп чизаман. Миниатюра, эртак қаҳрамонларини ҳам чизиб, уларни ойим ва адамларга, опам, укам ва синглimgа кўрсатаман.

-Чизганингиз оила аъзоларингизга ёқадими?

-Буни ойижонимдан сўраб кўринг-чи...

-Тўғрисини айтсам, Нигора чизган суратларни кўриб дилим яйрайди. Бу қизимнинг табиатта меҳри жудаям баланд. Катта бўлса буюк рассом бўлишини астоидил, ништ қиласман. Ўзим мактабда кутубхоначи бўлиб ишлайман. Дарсдан бўшади дегунча, Нигора менинг хонамга кириб китоб ўқыйди. Ўқиганларини тасаввур килиб расм чиза бошлайди.

-Китоб ўқиб чизсам, неғадир расмларим чиройли чиқади. Яқинда расм дар-

сида ўқитувчимиз Санобар опа ўйга вазифа қилиб рамзий тамға чизиб келишимизни айтдилар. Чизган расмларимиз бир-бирига ўхшамаслигини таъкидладилар.

-Қийналмадингизми?

-Йўқ, бу суратни мен олдин боғомизнинг таваллуд кунларида чизган эдим. Кейинги дарсда ўқитувчимиз синдошларим чизган расмларни кўриб чиқдилар. Яхши чиққан уч-тўртта суратни доскага қўйдилар. Синдошларим уларни кўриб, менинг чизган рам-

зий тамғамга 1-ўринни беришди. Мен жудаям хурсанд бўлиб кетдим.

-Нигора, кўрик-танловларда қатнашиб турасизми?

-Қатнашаман. Шу йили 1-июнь Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунида “Киночилар уйи”да ижодкор ёшларнинг кўрик-танлови бўлиб ўтди. Бу кўрик танловда мен каби расм чизишга қизиқадиган ўқувчилар қатнашишди. Ҳаммаёқ рангли расмларга тўлиб кетди. Кўрикдан сўнг барчага “Сен етим эмассан” бадиий фильмини намойиш этишди. Кино тугагач, совғалар улашилди. Мен ҳам юмшоқ ўйинчоқ билан тақдирландим.

-Орзуларингиз?

-Орзуим - рассом бўлиш. Гўзал аёллар суратларини чизиш.

-Раҳмат, “Тонг юлдузи” мұхлисларига тилакларингиз.

-Доимо соғ бўлишсин. Мен ҳам Нигорага ва газетамизнинг жонкуяри Юлдуз опага миннатдорчиликимни билдириб, суратларини таҳририятдагиларга кўрсатдим. Бош муҳарриримиз уларни завқ билан томоша қиласар-

канлар, «бу сафар газетамизни Нигора чизган суратлар билан безаймиз», дедилар. Очиги, бу таклифни кутмаган эдим. Беихтиёр мамлакатимизда жуда кўп ҳаваскор рассомлар бор, уларга ҳам мурожаат қилсан бўлмасмикан, деб ўйлаб қолдим. Фикримни айтсам, Умидга опамиз жуда тўғри фикр, газета ўқувчиларники, шунинг учун ҳам газетани ўз ўқувчилари безашса соз бўларди, дедилар.

Азиз болалар! Суратлар чизсангиз, устозларигиздан маслаҳат олиб, бизга юборинг. Мавзулар эркин. Хатларингизни кутамиз.

ГУЛЮЗ олангиз.

СИГИР ХОНАДОН БАРАКАСИ

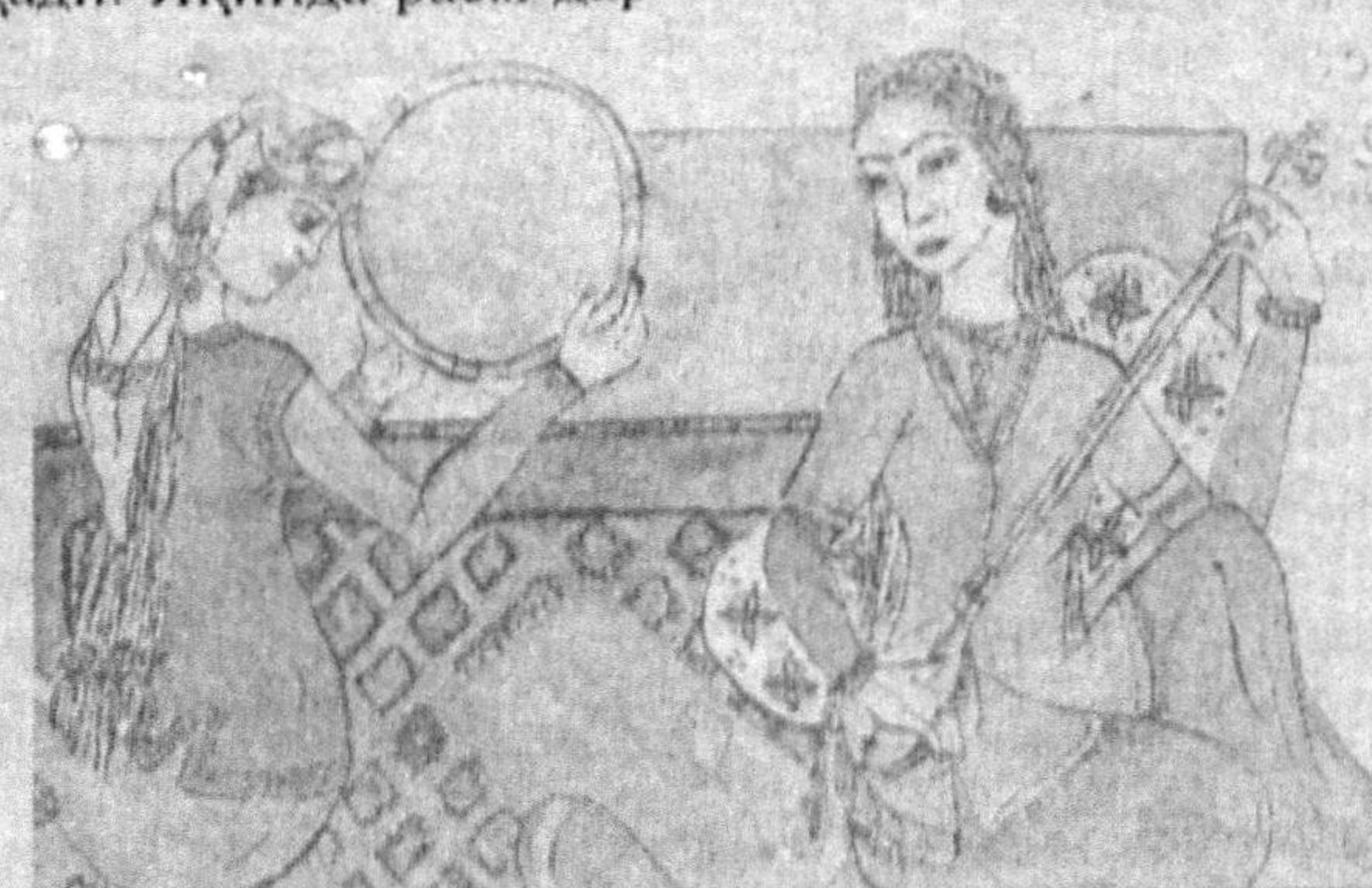
“Пул топишни эмас, сарфлашни ўрган”

Халқ мақоли

Қишлоқда яшовчи ўзбек хонадонларида чорва ҳайвонларни парваришилаш қадим-қадимдан удумга айланган. Бунинг асосий сабабларидан бири кўпчилик ўзбек оиласлари серфарзанд бўлиб, уларни иш билан таъминлашда ҳам кўл келади. Ёшроқ болалар сигирга ўт юлса, каттароқлари уни парвариши қиласади. Бизнинг оиласда иккита чорва сигир бор.

Шу сигирларни биз уйда иш билан парвариши қиласиз ва бу билан оиласа иқтисодий кўмак берабаромад келтирамиз. Сигирларни ўзимиз катта қилганимиз, яъни боласини боқиб, онасини сотиб юборганимиз. Шунинг учун сигирларни сотиб олишни ҳаражатга олмаймиз. Жониворларни йил давомида парваришила, ем сотиб олинади. Ҳашак эса хонадон томорқасидан олинади. Ҳар бир сигирга кунига 1 кг.дан кунжара, бузоқларга эса 0,5 кг.дан берилади. 1 йил давомида 1095 кг. кунжара кетади. Унинг нархи 4 сўм 20 тийин туради. Кунжара учун 1 йилга 4599 сўм ҳаражат қиласади. Сигирлардан биз кунига 4 литрдан сут оламиз. Сигирларнинг согин ойи 7 ойни ташкил қиласади. 1 литр сутни 100 сўмдан сотсам, 7 ойда 85200 сўм даромад қиласиз. Сутдан сариёғ, қаймоқ, қатиқ қилиб сотса ҳам бўлади. Ўз ҳайвонларига мажбурий сугурта тўланади. Мен мактаб ўқувчиси бўлганим учун даромад солигидан озодман.

**Баҳодир АҲМАДАЛИЕВ,
шу гимназиянинг
9-сinf ўқувчиси**

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхонасида шу йили 24-30 сентябрда бўладиган Тенис бўйича Йиллик Ёшлар Турнирига бағишиланган пресс-конференция бўлиб ўтди. БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили Павел Крал ва Ўзбекистон тенис Федерацииси раҳбари Игорь Шепелев матбуот ходимларининг саволларига жавоб бердилар.

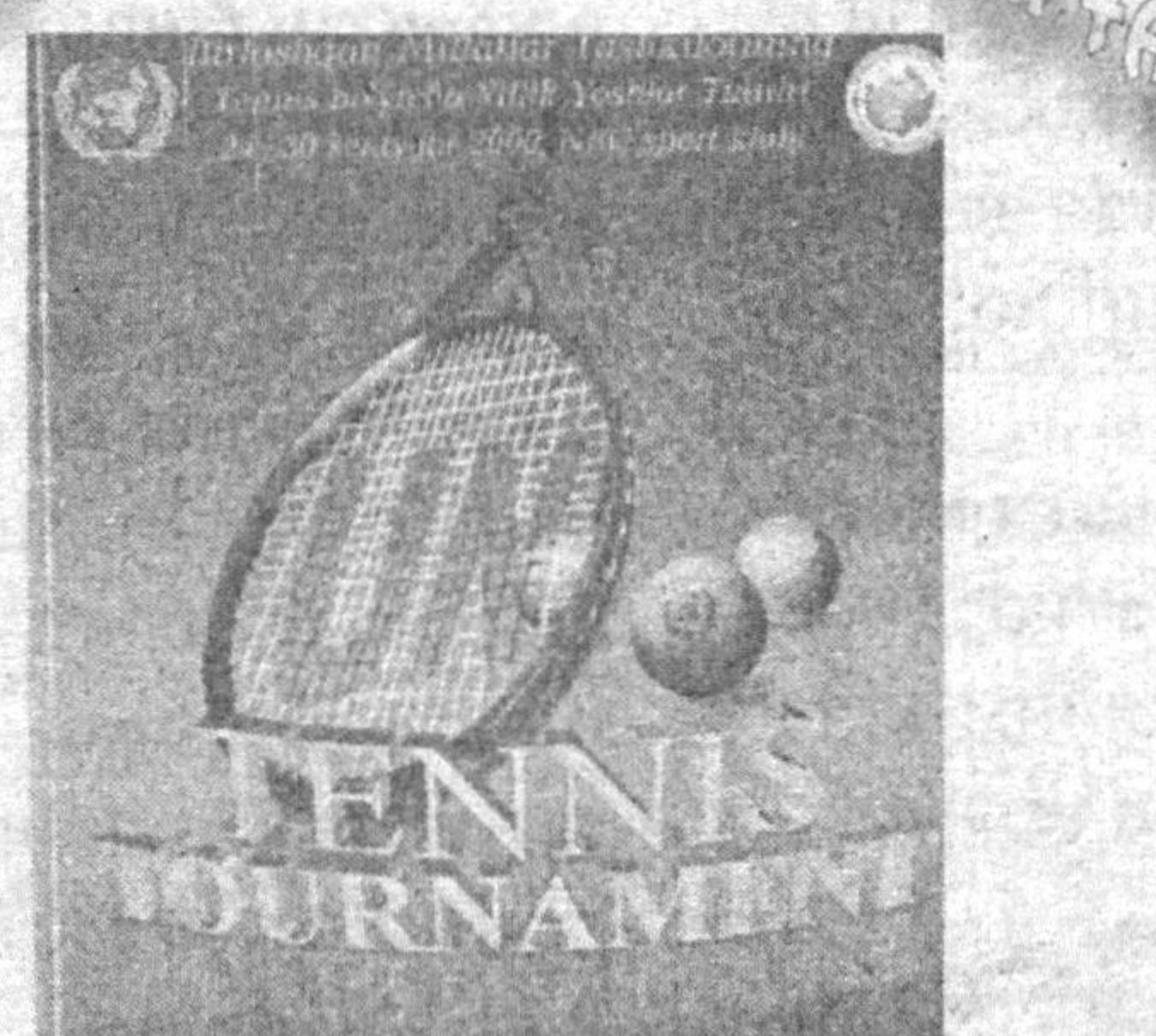
- Жаноб Крал, айтингчи БМТга аъзо бўлган бошқа давлатларда ҳам шундай тадбирлар ўтказилими?

- Менинг билишимча, бундай тадбирлар фақат Ўзбекистонда ўтказилипти. Албатта бунга Ўзбекистонлик ёшларнинг халқаро ташкилотларга бўлган қизиқишилари ва жаҳон миқёсига кўтарилиш истагининг юқори эканлигидир. Шу йили май ойида бўлиб ўтган “БМТ БИЛАН ГОЛИБ БЎЛ” конкурси ҳам жуда кўп ўқувчи ёшларни ўзига жалб қилди. Голиб чиқсан иштирокчилар қимматли совринларга эга бўлиб, биринчи ўринни эгалланган Тимур Чебанов Швейцариядаги бўлиб қайти. Ушбу турнирдан бизнинг мақсадимиз, ёш спортларни кўллаб-куватлаш ва келажакда яхши тенисчи бўлишига кўмаклашишдир.

- Жаноб Шепелев, Тенис Ёшлар турнири Тошкентда Ўзбекистон Миллий Банки спорт комплексида бўлиб ўтар экан. Республиканинг бошқа шахарларида ўтказилишининг имкони қандай?

- Албатта биз бундай спорт турнирларни Республиканинг бошқа вилоятларида ўтказишни режалаштирганмиз. Бироқ, ўзингизга маълумки, ушбу турнир иккинчи маротаба бўляпти. Ташки-

ЁШЛАР ТЕНИС ТУРНИРИГА МАРХУМАТ!

лотчилик масаласи ҳам муҳим ўрин тутади. Энди тажриба ва кўнижмаларга эга бўлган ҳолда ишимизни мунтазам давом эттирамиз, деб ўйлайман.

- Жаноб Крал, турнирда фақат тошкентликлар иштирок этадими?

- Саволингиз ўринли. Чунки ўтган йилги Тенис турнирида фақат тошкентликлар қатнашган эди. Бу йили вилоятлардан келган иштирокчиларимиз ҳам талайтина. Турнир мавқеи эса халқаро турнирлар мавқеидан кам эмас.

- Иштирокчилар ҳақида маълумот берсангиз.

- Турнирда 96 нафар иштирокчи бўлиб, улар асосан 14-16 ёшли ўсмирлар бўлиб, қизлар ва

ўғил болалар групчалири мавжуд.

- Жаноб Крал, голибларни аниқлашда қандай усул кўлланилади?

- Ҳамма иштирокчи очколар рейтингни бўйича баҳоланади. Энг юқори балл тўплаган ва биринчиликни кўлга киритган иштирокчимизга компьютер, иккинчи ўрин соҳибига видео магнитафон, учинчи ўринга аудиомагнитафон соврин тариқасида ажратилган. Бошқа қатнашчиларга қимматбаҳо совсалар ҳада этилади.

- Турнирга ҳомийлик қилаётган ташкилотлар ҳақида тўхтассангиз.

- Йиллик Ёшлар Турнирига “НЕК”, “Моторола”, “Ўзбекинвест”, “Ўздуунробита”, “Кока-Кола”, Навоий тог-металлургия комбинати, Ўзбекистон Ташки иқтисодий алоқалар Миллий банки, “Менатек” қўшма корхонаси, “Нестле”, “Сайёҳ макон” сайдёнлик агентлиги ҳомийлик қилмоқдалар.

- Жаноб Крал, турнирда қатнашмайтган, лекин қатнашиши хоҳловчиларга нима деб маслаҳат берасиз?

- Албатта биз қўлимиздан келганча ёрдам берамиз. Ҳатто истисно равиша шундай турнирларга кўшишимиз ҳам мумкин. Бироқ спортда куч-гайрат, ирова, матонат талаб этилади. Агар голиб келсалар, катта тенисиста киришларига кўмаклашамиз.

- Ўзбекистонлик ўсмирлар ва болаларга кўрсатаётган ёрдамингиз учун Сизга ҳам ташаккур.

Муҳаррама ПИРМАТОВА сўхбатлашиди.

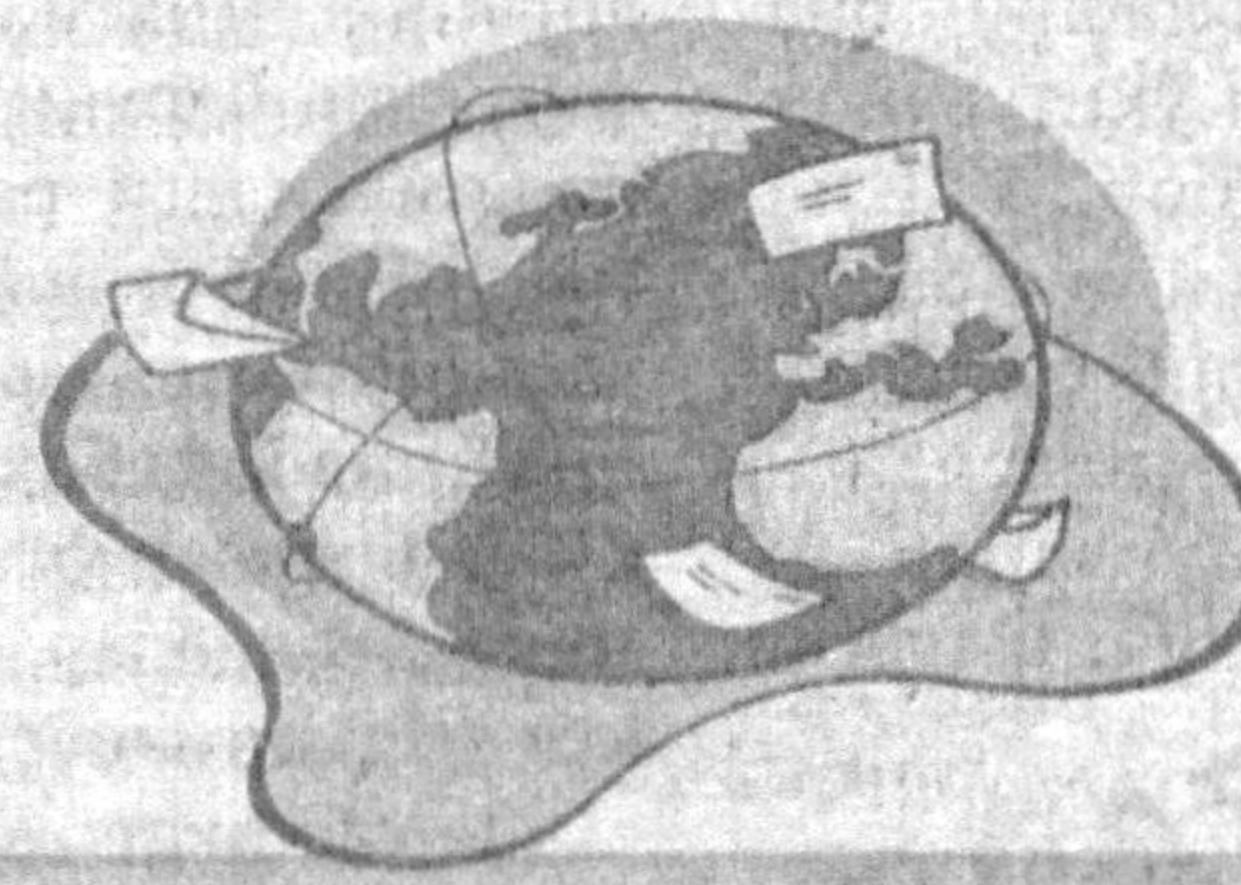
РУМИН ОФИР АТЛЕТЛАРИ УЧУН БАХТСИЗ КУН

Руминиялик оғир атлетчилар учун бахтсиз бўлган Сиднейни қўйидаги изоҳлаш мумкин. Оғир атлетика бўйича Руминия терма жамоаси Сиднейдаги олимпиада ўйинларини тарқ этди. Бунга сабаб, учта румин оғир атлетчиларининг наркотик моддалар ва допингларга қарши ўтказилган тиббий текширишдан ўта олмаганигидир. Халқаро Олимпия Қўмитаси ва оғир атлетика бўйича Халқаро Федерация дарҳол румин оғир атлетчиларини олимпиададан четлатилисин, деган қарор чиқарди.

Федерация қонун-қоидаларига кўра, барча спорт турлари бўйича қатнашетган ва қайси миллий терма жамоа таркибидан бўлмасин, агар терма жамоанинг камидан учта аъзоси олимпиадада таъкидланган наркотик моддалар ва допингларни қабул қилса, бир йил ичida бўлиб ўтадиган барча мусобақалардан бутун миллий терма жамоа қатнашишдан маҳрум бўлади.

МЕЗБОН ТОМОНИДАН ЯНГИ ЖАҲОН РЕКОРДИ

Австралиялик сувучи Ян Торп сузиш бўйича ақл бовар қилмайдиган янги жаҳон рекордини ўрнатди. Рекорд ўрнатилишдан бир кун аввал у 400 метрга сузиш бўйича голибликни кўлга киритиб, иккита олтин медалнинг соҳиби бўлган эди. Эртасига Ян Торп 200 метрга сузиш бўйича янги жаҳон рекордини ўрнатди. Унинг рекорд ўрнатиш учун сузишга кетган вақти 1 минуту 46 секунддир.

Шоҳруҳ КАРИМБЕКОВ тайёрлади.

ДИК ПАУНД - “ХОҚ”НИНГ ВАҚТИНЧАЛИК ПРЕЗИДЕНТИ ЭТИБ САЙЛАНДИ

Халқаро Олимпия Қўмитасининг ҳозирги Президенти Хуан Антонио Самаранчнинг рафиқаси вафот этганини муносабати билан у ўзлавозимини вақтинчалик ўзининг биринчи ўринбосари Дик Паундга топшириди. Ўзи эса, марҳума рафиқаси олдига, яъни кўмиш маросимига жўнаб кетди. Рафиқаси Самаранчнинг она шаҳри Барселонага дафн этилади. Хуан Антонио Самаранч 20 йилдан бери Халқаро Олимпия Қўмитасига президентлик қилиб келмоқда. 2001 йилнинг ёзида унинг раҳбарлик муддати тугаб, янги Президент сайланади.

ДЕВОРИЙ ГАЗЕТАНИНГ КУДРАТИ

Тошкент чинни буюмлари корхонасида ишлаб юрган кезларим эди. Корхона раҳбарининг котиби, корхона радио карнайи орқали менинг исмамилиямни тақрор ва тақрор айтиб, раҳбар хонасига чақиритирди. Бу орада таянч бошлиги Мунаввар опа Қодирова ёнимга келиб:

- Тинчликми, нега сени бошлиқ йўқлабдилар? - деди. Ўзим ҳам ҳайронлигимни айтиб, нима қиларимни билмай турганимда, Мунаввар опа менга далда бергандек бўлиб: - «Сен ҳақингда ёмон гап бўлиши мумкин эмас, ҳозир бориб келгинда, кейин хонамга кириб, нималигини айтарсан, - деди. Минг хаёл билан раҳбар қабулхонасига борсам, беш-олти киши у кишининг олдига киришга навбатда турган экан, мени котиба кўриши билан саломлашиб, навбатсиз раҳбар хонасига олиб кириб: - Абдурауф ака, айтган ишчингиз Сайдуллаев келди! - деди-да, ўзи ташқарига чиқиб кетди.

Корхона раҳбари мен билан самимий сўрашиб, хонасидаги эллик ёшлар атрофидаги башангийнинг кишига қараб: - Расул Раҳмонович, сиз кишига шоир укамиз мана шу йигит бўлади, - деди. У киши билан ҳам кўл беришиб кўришдим.

Ишчи кийимда бўлганим учунми ёки бундай муҳташам хонага биринчи бор-қирганим учунми, улар олдида ўзимни нокулай сезгандек бўлиб турган пайтимда раҳбаримиз сўз бошлади:

- Расул Раҳмонович, сиз ўқиган бояги «Чиннисоз» деворий газетасидаги шеърлардан тортиб, Афанди латифалари-ю, қатра хандаларни шу ишчимизнинг ўзи ёзган. Деворий газетамиз бир ойда икки маротаба чиқиб туради, - деди.

Расул ака бир оз ўйчан туриб: - «Укам, сизда тутмай бор экан, ҳоҳлаган бирон институтга ўқишга кириб, бу талантдан унумли фойдаланиш керак, деворий газетада ўқиганларимни у ер-бу ерга қалам текказиб республикамиздаги газета-журналларга бемалол чиқарса бўлади», - деди.

Мен танишларим бўлмагани учун қаторасига икки йил институтга бориб, кира олмаганимни айтиб, келаси йили ҳам бир ўзимни синааб кўришимни айтдим.

Самимий сўхбатдан сўнг менга жавоб беришиб. Иш жойимга бормасимданоқ йўлда Мунаввар опа менга пешвоз чиқиб: - «Ха ўғлим,

тинчликми, курсанд кўринасан», деганларидан сўнг, бўлиб ўтган воқеани айтиб берган эдим. Мунаввар опа елкамга қоқиб: - ўша сени йўқлаган Расул Раҳмонович катта журналист. Сен яшайдиган маҳаллага қўшни бўлган «Агаобод» маҳалласининг раиси, у одам ҳозирги кунда Ўзбекистон телерадио Давлат қўмитасида раис мувонини бўлиб ишлайдилар.

Ўшанда мен Расул Раҳмонов билан танишган эдим. Хуллас амал тақал қилиб Низомий номидаги Тошкент педагогика институтига ўқишга кирган йилим. Расул Раҳмонов билан маҳалламиздаги бир тўйда учрашиб қолдим. Ўшанда Расул акага институтта кирганимни айтган эдим, у киши қувониб: - «Эй укам, чин дилдан табриклийман», энди чинни заводини йигиштириб, келаси ҳафтага мени олдимга боринг. Сиздек ёшларни ўрни «Табассум» радиожурналида леб, телефонларини ёзб бердилар. Шундан сўнг заводдан бўшаб, Республика радиосининг «Табассум» радиожурналида муҳаррир бўлиб ишлай бошладим.

Расул Раҳмоновни ўзига жалб этган «Чиннисоз» деворий газетаси мени Республика радиосига боришимга йўл очиб берган эди.

Санамурод САИДАҲМАД.

"Саҳоватли банди мўмиларимга менинг ҳам саҳоватим чексиздир..."

Чиндан ҳам Оллоҳнинг саҳоватли инсонларга битмас-туганмас марҳамати ҳақида чексиз мисоллар келтириш мумкин.

Паркент туманининг Номданак қишлоғига ис-тиқомат қиласидан Салим хожи отани кўплар қатори мен ҳам яхши била

ман

Аслида инсон бутун умр камчиликка йўл қўймаслиги, хато қилмаслиги мумкин эмас. Ростини айтиш керак, ҳамма ҳам ўзини қўлга олиб, яхшилик билан ҳар йили топган даромадидан маълум қисмини камбағалларга, сағирларга, қаровсиз кишиларга доимий равишда ёрдам қўрсатишни уддасидан чиқолмайди.

Салим ота эса бунинг уддасидан чиқсан. У зот бутун умр деҳқончилик билан шуғулланиб келди. Шу кунларда 90 ёшини қаршиланган отахон ерга илк бор кетмон уриб, илк бор ўз кучи билан даромат қилган кундан эътиборан олинган даромаддан закот беришни унутмаганлар. Ва бу эзгу ишни ҳозиргача, яъни фарзандлари орқали амалга ошириб келадилар.

тиб, уй-

ларига олиб бориб берар эканлар. ўзимча тасаввур ҳам қилиб келаман. Мен Ҳасти Хизр фариштасини Салим ота қиёфасида кўраман. Бу улуғ зотнинг бирор вақт, бирор кишига бир оғиз қаттиқ гапирганини ҳеч ким билмайди, ҳеч ким кўрмаган. Каттадан кичикка бир хил муоммалада бўладилар. Шунинг учун у зотнинг олдини кесиб ўтишга бирор инсон боласи журъат этолмайди.

Салим отанинг ўғиллари ҳам ўзларига ўхшаб деҳқончилик билан шуғулланишади ва оталарини ишини давом эттирадилар.

Яқинда Паркент туманига қарашли Номданак қишлоғига йўлим тушиб, гаройиб анжуманинг устидан чиқиб қолдим.

Хожиев Эргаш деган инсон болалар учун макtab куриб берибди. Мен мак-

еса...

-Туманимиздаги 51-мактабнинг она тили ва адабиёти фани ўқитувчиси Кумушой Ражабова бор. У "Йил ўқитувчиси - 2000" кўрик танловида Корақалпогистонда голиб бўлди ва

мамлакатимиз миқёсидаги беллашувларда 4-

уринни

оти

Кумушой опангнинг машгу-лотлари ҳали сен айтгандек номли ўтади. У болаларга шунчаки баён қилиб бериш билан чекланмайди, ўқувчиларнинг ўзини мустақил ўқиб ўрганишга мажбур қиласиди. Ана шу мустақил ўрганиш жараённада кўплаб қизиқарлар саволлар туғилади ва дарс баҳс-мунозарага айланади.

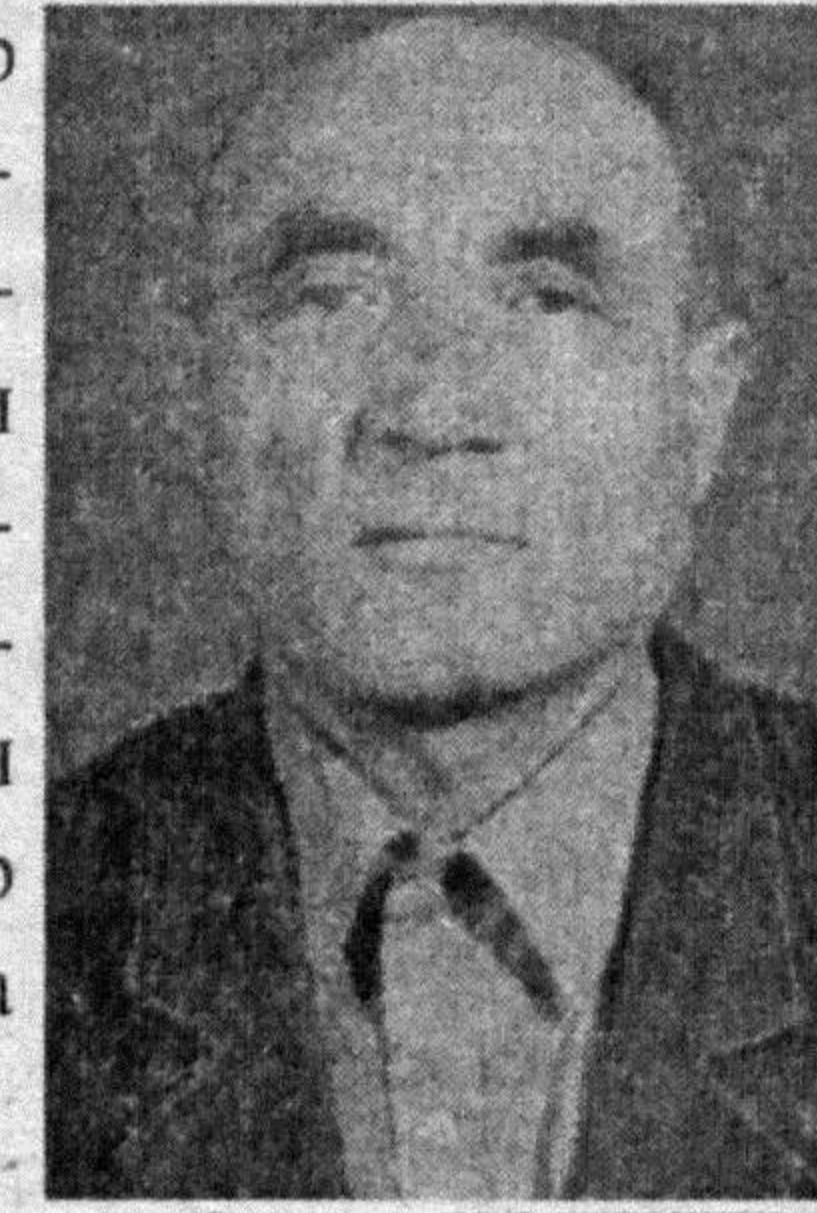
Бундай моҳир ўқитувчиларимиз кўп. Мариям Ражаббоева, Адолат Бекимова, Ким Эвелина, Сайёра Имомова, Гуландом Сапарбоева, Гулчехра Сержонова... Бундай ўқитувчиларнинг иш услублари ҳамкасларига намуна бўляти.

Туманимиздаги 70 та умумий таълим мактабида, 53 та мактабгача таълим муассасаларида 35640 ўқувчи ва 2750 тарбияланувчига 3406 ўқитувчи ва мураббийлар таълим-тарбия бермоқда.

Ўтган йил мактабларимизни таъмирлашга бюджетдан ажратилган маблағдан ташқари 6 миллион сўм таълим масканларининг ўз маблағидан, 2 миллион сўм ота-оналар ёрдами, 3,5 миллион сўм отали ташкиллар ёрдами ҳам жалб этилди. Ота-

Болаларга қайғурмок-келажакка қайғурмоклар.

табнинг очилиш маросимига дуч келган эканман. Хожиев Эргашни илгаридан танийман. Ёшлари олтмишга етган, кам-суқим, кам гап бир одам. У ўғли Хожиев Мавлон билан 1995 йили ширкат хўжалигининг мол фермасини сотиб олган экан. Ўша кезлар 514 қора

Эргаш ХОЖИЕВ

иши ишлашади. Улар ҳар ойда 6 мингдан тортиб 12 мингтacha маош олишади. Ҳар чоракда эса қўшимча 40 фоиз даромад ҳам олишар эканлар. Қизилтой ва Номданак қишлоғидаги болалар боғчасига сут ва гўштини ярим баҳосида беришар экан.

Қишлоқнинг қуий қисмидаги ёш болалар асосий мактабга боролмай қишилари қийналар экан. Бу масала кўпдан бери муаммо бўлиб келган, ширкат хўжалиги, туман қурилиш идоралари ҳам бу масалани ечолмаган экан. Хожиев Эргаш бу ишга шу йилнинг ёз кунлари киришибди ва иккى ой ичидаги 120 ўринли мактабни қуриб, битириб топширибди. Мактаб ичидаги муаллимлар хонаси билан бирга ҳамшира учун ҳам алоҳида хона қурилибди.

Ўша куни мен мана шу анжуман устидан чиқиб, қишлоқ халқнинг Хожиев Эргаш ва унинг фарзанди Хожиев Мавлонни олқишаётганига гувоҳ бўдим.

Ҳа, болаларга кўрсатилган саҳоват масжидга кўрсатилган саҳоватдан ҳам минг бор улуғдир...

Мен ҳам кўплар қаторида болаларга кўрсатган саҳовати учун Хожиев Эргаш биродаримизга муваффақиятлар тилаб қоламан. Унга ҳам Оллоҳнинг саҳовати чексиз бўлсин!

Ўқтам ҲАКИМАЛИ.

мол бўлиб, ҳозир моллар сони 520га етибди. Ўша кезлар хўжалик ҳисобидан 275 тонна сут топширган, ҳозир эса бу рақам 345 тоннага етибди.

Бир йилда 30 тонна гўшт ҳам топширап экан. "Бахт" деб атальмиш бу фермер хўжалигининг 129 гектар ери мавжуд бўлиб, лавлаги, буғдой, беда эканлар.

"Бахт" фермер хўжалигидаги 70 та

лиқ ташкилотлардан "Егар" ҳиссасдорлик жамияти, "Гулшод" хусусий фирмаси, Беруний агрокурилиш бошқармасидаги раҳбар акаларингиз мактаб ва боғчаларидан оталиқ ёрдамини аямадилар.

-Иқтидорли болалар, спортта қизиқувчи болалар ҳамма жойда ҳам кўп. Лекин голиблар Беруний туманида кўп эканлигининг сири нимада?

-Дарҳақиқат, ҳар бир болада қайсиридир соҳага қизиқиши албатта бўлади. Ҳар жиҳатдан

би-лимидон вундеркинд болалар кам бўлса ҳам, математикадан унчалик яхши билмаса ҳам расм чизишига жуда қобилиятли ёки ашула айтишга мойил болалар жуда кўп. Ҳамма гап уларда қўринаётган ана шу қобилият куртакларини ривожлантириш учун шароит яратишда.

Ўтган йили тўрт ўқувчимиз - Шахло Рейимбоева, Азамат Раҳмонов, Муқаддас Жумабоева, Гулшод Матризаевлар иқтидорли ўқувчилар беллашувларида голиб бўлиб, мамлакат миқёсидаги мусобақаларда иштирок этдилар.

Фан олимпиадаларида ҳам кўплаб ўқувчиларимиз яхши натижаларга эришилар.

Ўтган йил 66-мактабнинг "Юлдуз" командаси "Кувноқ стартлар" телевизион мусобақасида Ўзбекистон биринчлигини қўлга киритди. Бу йил эса 64-мактаб командаси Корақалпогистонда голиб бўлиб, мамлакат ми-

қесида тенгдошлари билан беллашувларга йўлланма олди.

Ўша "Юлдуз" командасининг мусобақаларни ўтказиш учун беш маҳта Тошкент сафарига чиқишига тўғри келди. Шу сафарларни ташкил қилишда туман ҳокимлигининг, ҳомий ташкилотларнинг ёрдамига таянди, албатта.

Қаердаки таълим ҳамманинг иши деб қаралса, мактабларда ўзларининг фарзандлари, келажагимиз таълим олаётгани чуқур мастилият билан тушунилса, ишлар юришаверади.

-Суҳбатингиз учун раҳмат. Фақат таълим соҳасида эмас, ҳамма жойда болаларнинг билим олиши, спорт билан шуғулланиши учун жон куйдирадиган раҳбарлар, тадбиркорлар кўпайшига тилак билдириб қоламиш.

Беруний тумани ҳалқ таълими бўлими мудири Энгель Ҳасанов билан "Тонг ўлдузи"нинг жамоатчи мухбири Нафиса АБДУЛЛАЕВА суҳбатлаш

СИЗ ЭКТИРГАҢ СЕРИАЛ

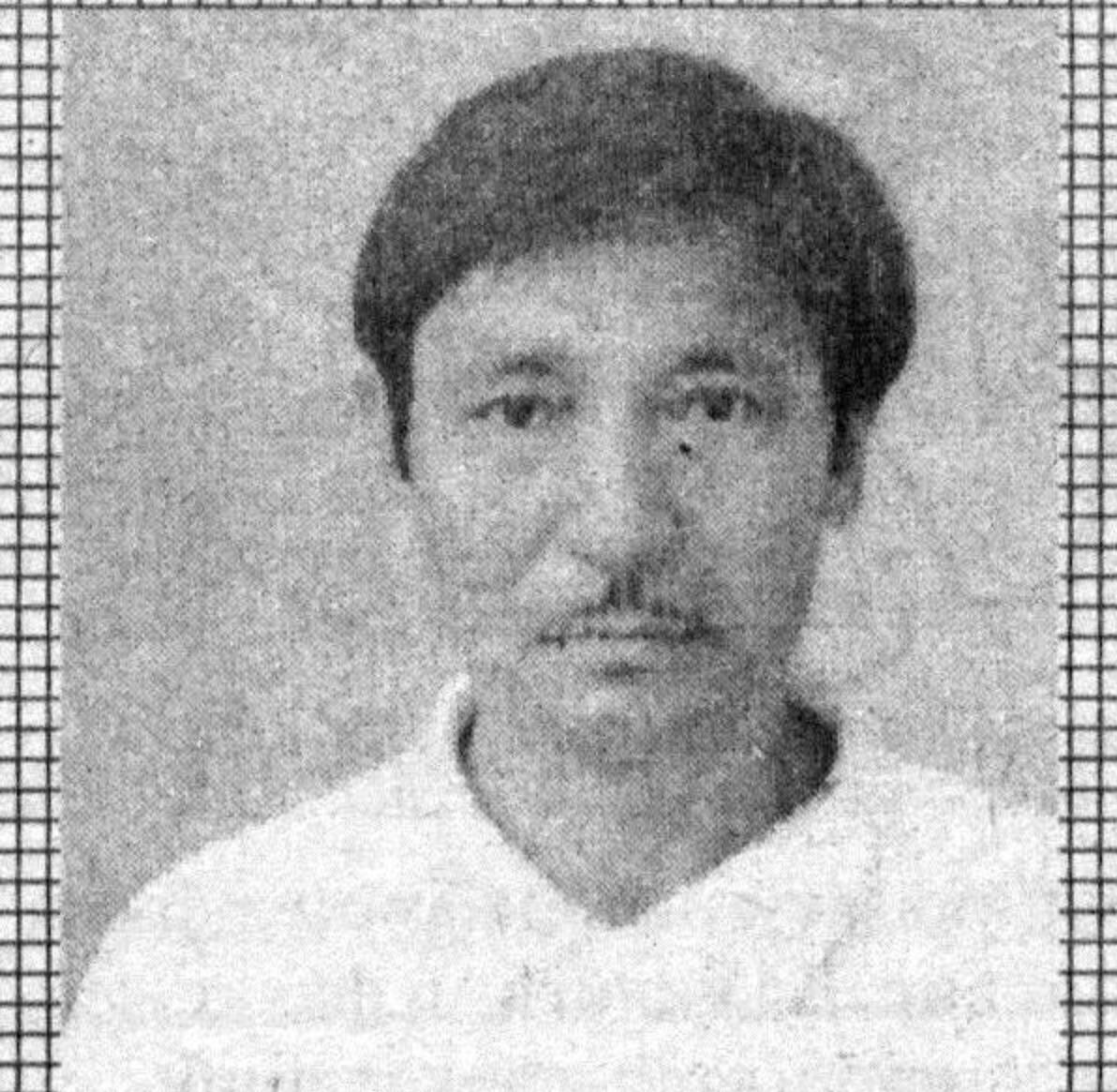
Азиз болажонлар! Сиз телевидение орқали икки буюк ҳинд халқ достони - "Маҳобҳорат" ва "Рамаяна"ни узоқ-узоқ вақтлар томоша қиласиз? Шулардан "Рамаяна" достони кетма-кет икки маротаба намойиш этилганингиздан ҳам хабарингиз бўлса ке-

рак. Уларда болалар тарбиясига нечоглик аҳамият берилганига ўзингиз ҳам гувоҳ бўлгансиз; берилиб - мириқиб томоша қиласиз. Эртанги куни бериладиган қисмини интизорлик билан кутгансиз, тўғри топдимиш.

Ҳар иккала сериалда ҳам ҳамиша долзарб саналувчи мавзу - она-Ва-

танга муҳаббат тараннум этилса-да, бу муқаддас туйгу илдизи бола тарбияси билан чамбарчас боғлиқлиги юксак дид ва ҳаяжон билан таърифу тавсиф этилади. Бугунги мулоқотимиз ана шу ҳар иккала сериални маҳорат билан ўзбек тилига ўтирган ёзувчи ва таржимон, Жаҳон тиллари Университети ўқитувчisi, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Амир ФАЙЗУЛЛОдир.

Тарбия достонлари

Амир ФАЙЗУЛЛО

МАХОРАТ ДОСТОНӢ ӮТИРИҒӢ “МАҲОБҲОРАТ”

МАСЪУЛИЯТ ҲИССИ

шодиёналири арафасида сизга мамлакатиниз Президентининг Фармонига биноан “Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими” фахрий узвони берилдиши билан чин дилдан табриклийман. Бирордар Ўзбек халқи равнақи йўлидаги ижодий фолиятигинизда янги зафарлар тилайман.

Камоли эҳтиром ила:

Професор Қамар Раис.
Ҳ.М.М. раҳбар».

-Амирхон ака, биз ҳам ушбу узвон билан сизни кўп сонли газетхонларимиз номидан муборакбод этамиз.

-Ташакур. Менинг камтарона меҳнатимга юксак баҳо берганлари учун бошим осмонга етди. Лекин бундан масъулият ҳисси ортса ортдики, камайгани ўйқ. Мен бундан кейин ҳам

ҳинд ва ўзбек халқлари ўртасидаги адабий алоқаларни янада мустаҳкамлашга ўз улушимни қўшавераман.

"Маҳобҳорат"ни томоша қиласиги уни худди ўз она тилида ёзилганидек қабул қиласиди. Жумлалар, сўзлар сермаъно ва жой-жойида. Бу, албатта, сиздан жуда қаттиқ меҳнатни талаб қиласиди. Бу - намойиш жараённида яққол сезилиб турди.

ёнима-ён ўтириб "ёнасиз". Кўнглингизга оғир ботмайдими бу?

-Қизиқсиз-а укам! Таржима ҳам, овоз бериш жараённи ҳам менга ҳузур бағишилади! Гапимга ишонаверинг. Ахир ўша таржимага менинг кўз нурим, қалб қўрим, умримнинг энг гўзлалашади. Нега энди мен ўз боламдек бўлиб қолган таржимамнинг "тетапоя"сига кўз-кулоқ бўлмаслигим керак? Сериал намой-

иш этилгунга қадар жон ҳовучлаб, кечалари ухламасдан чиқсанман: "Халқимизга манзур бўларми-кан?" - деб... Яратганга шукроналар бўлсинким, халқимиз "Маҳобҳорат"ни мароқ билан кўрди. Сериал ёқди. Мен бундан жуда ҳам хурсандман.

-“Маҳобҳорат” ҳақида сўзлаб берсангиз.

даги одамохунлик, камтарлик, билимдонлилик менинг ҳам шундай акаларим бўлса!" деб қўяман.

Шундоқ ҳам муносабатимиз ҳар қанақа ака-уқаникidan камлилик ери ўйқ! Сиз менга укамдек бўлиб қолгансиз, Собирбек! (Амирхон ака беғубор кулиб қўйдилар).

-Раҳмат, Амирхон ака! Болаларча соддалигим учун хафа бўлмайсиз... Майлими, энди болалик масканингиз - Галлаоролга қайтсан...

-Об-бо сиз-эй! Сиз ҳам бола бўлгансиз-ку, демоқчисиз-да. (Кулги. Амирхон ака кайфиятлари яхшилигига яйраб кулиб, яйраб гапиралигига феъли тоза инсон!)

Ростини айтсан ҳаётий зарурият

дек келадиган Мардон ака чўмилгани сувга тушди. Кордек оппоқ, япянги қўйлати шундоққина ёнимда ётиби. Шумлигим қўзиб, уни кўлмак сувига ботириб-ботириб олдим. Кўйлак сарғиш ранг тусини олди. Сўнг бу ишимидан Мардон аканнинг қотиб-қотиб кулишини ҳаёлимдан ўтказиб, жилмайиб қўйдим. Мардон ака кўйлакни кўрди... кўрди-ю... ранги ўзгарди. Худди кўйлақда! Фақат кўйлакники юзга,

на ва маданият марказларига тарқатиладиган "Ааж" (Бугун) ўи икки саҳифали ҳафтномасида (21 июль, 2000 йил) "Мен Ҳиндишон учун кўнилар қилишини истайман" сарлавҳаси остида Сиз ҳақингизда ҳалқаро тоифадаги ҳинд журналисти Алек Шекҳа мақоласи ёълон қилинибди.

-Эй, қойил! Сиз ҳам ҳалқаро тоифадаги "хабарчи" экансиз-ку! Кимдан эшитдингиз?

-Қамар Раис жанобларидан! Сиз

бўлмаганида Галлаорол туманида-ги 1-Қангли қишлоғидан бир қадам ҳам силжимаган бўлардим. (Амирхон ака хўрсиниб қўйди). Лекин ҳозирги яшаш жойим ҳам Қангли деб атади.

-Наҳотки?

-И-я, бўлмасам-чи! Тошкент шаҳрида ана шундек даҳа бор. У Катта Қангли ва Кичик Қангли маҳаллаларидан иборат. Мен Катта Қанглида турман. Укам, эса Кичик Қанглида.

-Қойил-эй! Ака-ука Катта Қангли ва Кичик Қанглини "бўлашиб" олибсизлар-да!

Ака-ука келишиб яшагани яхшида! (Самимий кулишамиз).

юзники эса... кўйлакка ўтганди. Мардон ака: "Нима қилиб қўйдинг?!" деб қорнимга бир тушириб қолса бўладими! Ўша куни "учрашув"и бор экан. Мен қаёқдан билай?

Шу-шу бировга ўйлаб ҳазил қиласидиган бўлгансман, укагинам!

-Беғубор ҳазил яхши-да. Бирорнинг дилини отритадиган қитмир ҳазил кимга ҳам ёқарди, дейсиз!

ҳақингизда мақола ёзмоқчи эканлигимни у кишига айтувдим. Қамар Раис жаноблари ушбу хабарни ҳам қўшиб қўйинг, дедилар. Бу - ҳинд ҳалқининг ўзбек таржимони Амир Файзуллоға эҳтирома, дедилар.

-Бўш келмайсиз! Раҳмат, дўстим!

-Сиз ҳам "бўш" келманг: сиздан янгидан-янги, мароқли таржималар кутиб қоламиз!

БОЛА БЎЛСА ШУҲ БЎЛСИН...

-Амирхон ака, сиз ҳам болалигинизда шуҳ бўлгансиз? Четдан қараган кишига "кўй оғиздан чўп олмаган" одамга ўхшайсан.

-Шўх бўлганда қандоқ! Болалигимдаги бир шўхлигим, аникроғи - шумлигим сира эсимдан чиқмайди. Бу воқеани "Оила ва жамият" га-

жакда устози берган таълимини оқлаш учун фақат ўқиш кифоя қилармикан? "Маҳобҳорат"да ана шу кўндаланг қўйилган саволга жавоб изланади.

Панду ва Ҳиритрошт ўртасидаги тоҷу-таҳт талашиш кишини хушёрликка ундаиди. Чунки бугунги кунда бизни безовта қилаётган жангариilar Пандунинг акаси Ҳиритроштни эслатади. У туфма кўр эди. Лекин ўша - хото ўйла киргандарнинг кўзи очиқку! Лекин мен сиз билан укангиз - таничи рассом, республика "Офарин-99" танлови совриндори Темур Саъдуллаев билан иккаланиз-

-Менга шу феълингиз ёқади-да, укажон! Шундай қилиб, дессангиз, қишлоғимиз Санѓзор дарёси бўйида жойлашган бир куни ёши акамлар-

даи ҳам янада ортди. Фақат... Сериал намойишнинг охирида бу мамлакат гамхўрлигига миннатдорчилик билдириб қўйиш керак эди. Шу берилмади-да!

-Мен яна бир "сир"ни би-ла-ман.

-Йўр-э! Қани, қанақа сир экан?

-Ҳиндишонда чоп этиладиган, Ҳиндишонинг жаҳондаги барча элчихо-

ИСТЕДОРГА МУНОСИҲ БАҲО

-Амирхон ака, мириқиб қўнглигинизни "ёзиб" олдик. Энди "Маҳобҳорат"ни яна бир бор эслаб ўтсан. Айтишиларича, бу сериални Ҳиндишон ҳукумати Ўзбекистонга совға тариқасида инъом этган экан. Шу ростми?

-Рости-рост! Менинг Ҳиндишонга бўлган эҳтиромим шу боис-

на ва маданият марказларига тарқатиладиган "Ааж" (Бугун) ўи икки саҳифали ҳафтномасида (21 июль, 2000 йил) "Мен Ҳиндишон учун кўнилар қилишини истайман" сарлавҳаси остида Сиз ҳақингизда ҳалқаро тоифадаги ҳинд журналисти Алек Шекҳа мақоласи ёълон қилинибди.

-Эй, қойил! Сиз ҳам ҳалқаро тоифадаги "хабарчи" экансиз-ку! Кимдан эшитдингиз?

-Қамар Раис жанобларидан! Сиз

Жүргүзгөшләриң жәсөдү

Укам Одилбекнинг "Кўди қийшиқроқ".

Йўқ, укам тўгрисида ёмон фикр га бормант. Бу қилигини фақат менга, опасига қиласди - эркаланиб.

Ойим ўкув йили бошида ҳар қайсизмизга иккитадан ручка олиб бердилар. Орадан беш кун ўтмаёқ, бит-

СИРИ ОЧИЛАЙ

тасини ўзини ручкасини йўқотиб қўйган синфдошига, биттасини жијаним Ўткирга берибди. Буни сал кейинроқ билдим - битта ручкам йўқолиб қолганидан сўнг. Табиийки, менинг ручкам унинг папкасидан чиқди.

Реферат ёзиш учун атайлаб Богибек оғамга олдирган оппоқ ксерокопия қофозининг чўғи камайиб кетди. Укамни саволга тутдим. Бу қофозлар укамнинг расм чизишга ҳавасманд ўртоғининг мулқига айланганини билбўлдим: Сиз учизган расмларни бир кўринг, опа, деди Одилбек. Қофозингизнинг ҳаммасини совға қилиб юборасиз.

Шунисига ҳам шукур - укам ёлғон

гапирмайди.

Бугун эъталааб мактабга отланаётганимизда сумкамдаги калькулятор "тинг, тинг" деган овоз чиқарди. Шунаقا одати бор - тугмачалари сумкамга тегиб қолиб, ишлайти шекилли. Кулайроқ ўрнатиб қўйиши учун сумкамни ковладим. Калькулятор йўқ! Бу орада "тинг, тинг" деган товуш яна тақрорланди. Ялт этиб укамга қарадим. Ҳар бонгда унинг киприклиари ҳам пирпираб кетяпти.

- Калькуляторни чиқар! - дедим унга.

Укам сумкасидан калькуляторни олатуриб, кўшиб қўиди:

Партадошимни кечга бузилиб қолди. Математика дарсида фойдала-

ниб, кейин ўзим олиб бориб бермоқчи эдим...

Яна бесёроқ буюмимни олгани учун қулоғидан чўзиб қўйишим керак эди, аслида. Лекин бундай қиломадим. Бувимлар доим уқтирадилар:

- Одамнинг катта бўлганида қандай бўлиши болалигига билинади.

Болалигига атрофдагиларга меҳрли бўлган одам улгайгандан ҳам яхшилик қилишга интилаверади...

Одилбекка ўҳшаган укангиз бўлса, сиз нима қилардингиз?

Азиза билан Саид синфдоши:

Иккаласи ҳар йили

инглиз тилидан олимпиадага

қитнашадилар. Тўманда Саида ўтади, Азиза қолади. Азиза хафа бўлади. Билими Саиданикidan яхшироқ эканини билади-да. Синфдошлари ҳам буни билишади. Лекин, барibir Саида ўтаверади. Чунки унинг онаси мактабда директор ўринбосари.

Хуллас, қаторасига уч йил шундай бўлди. Американинг "АКСЕЛС" ташкилоти ўтказган танловга ҳам икки синфдош бирга қитнашдилар. Агар бу танловнинг уч босқичидан ҳам ўтсанг, битирувчи синфи Америка мактабида ўқийсан.

Биринчи босқичдан Азиза қувониб чиқди.

Эшик олдидаги кутиб турган онаси қувониб деди: - Шундай осон саволлар экан-ки! Бир зумда ечдим. Ҳатто америкаликлардан биттаси, сен нега қараб ўтирибсан, тестни ечавер, деганида, мен аллақачон тугатганимни айтсан, ҳайрон бўлди!

Саиданинг онаси ҳам кутиб турган экан. "Уфф, қийин экан, биронтасини ечишга улгурмадим", - деди, Саида онаси қуви лабини чўччайтириб.

Танловнинг биринчи босқичи натижалари рўйхати эртасига осиб қўйилди. Саида билан онаси ҳатто натижаларни билишга келишибди. Тўғри қилишибди шекилли, чунки ўтганларнинг рўйхатида Саиданинг исм-шарифи йўқ эди. Азиза эса рўйхатнинг бошида ўзининг фамилиясини кўрди.

Иккинчи босқичдан Азиза ҳам ўтольмади! Лекин барibir хурсанд бўлди.

Газетамизнинг бу сонини тенгдошингиз Нигора Розиқова (4-саҳифа) чизган суратлар безади

Ҳамма бой бўлишни истайди.

Ҳеч ким камбағал бўлишни истамайди. Дуғонам Мухайё келажагини шундай тасаввур қилиди: тилла тақинчоқлари жуда кўп бўлади. Фақат "Версаче", "Кристиан Диор"-нинг кийимларини кияди.

Синфдошимиз Даврон эса қора "Лимузин"да юришни хоҳлайди. Албатта, "Лимузин"нинг олдидава орқасида тансоқчилар тушган машиналар кузатиб боради.

Синфдошлар куламиз: тансоқчи қўриқлашга арзийдиган ажойиб бош соҳиби бўлиш керак. Ажабо, сенинг тансоқчиларинг нимани қўриқлашар экан? Даврон ҳафа бўлмайди, биз билан бирга қўшилиб кулади.

Мен ҳам бой бўлишни истайман.

Агар бой бўлсан, хусусий мактаб очаман. Хусусий мактабимга энг билимдан ўқитувчиларни ишга оламан. Болаларни ҳам танлов асосида оламан. Танловда боланинг ота-онаси ким эканлиги эътиборга олинмайди, ҳокимми, фарроши, барibir. Ўқиши давомида барчага бирдек қаралади. Билим беришда, ўқувчиларнинг билимини баҳолашда ҳам кимнинг ота-онаси қаерда ишлаши ҳисобга олинмайди: ҳокимми, фарроши, барibir.

Биз албатта бойиймиз.

Муҳайёда тақинчоқлар, Давронда "Лимузин" ва тансоқчилар, менда эса хусусий мактаб бўлади. Бойиш учун эса кўп меҳнат қилиш, кўп ўқиш керак бўлади. Ҳозирча эса ўқувчимиз. Ҳозирча мен алгебра дарсида ўтирибман. Шулар ҳақида хаёл суриниб...

Нафиса АБДУЛЛАЕВА,
Тўртқўл туманидаги 30-мактаб ўқувчиси

TONG YULDUZI

Ўзбекистон
болалари ва
ўсмирларининг
газетаси

Муассислар:
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ МАТБОУТ
ҚЎМИТАСИ,
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ҲАЛҚ
ТАЪЛИМИ
ВАЗИРЛИГИ,
«СОҒЛОМ АВЛОД
УЧУН» ҲАЙРИЯ
ЖАМГАРМАСИ

БОШ МУҲАРРИР:

УмидАБДУАЗИМОВА

ТАҲРИР ҲАЙЬАТИ:

Шуҳрат АҲМЕДОВ,
Йўлдош САЙДЖОНОВ,
Ойниса МУСУРМОНОВА,
Хотам АБДУРАИМОВ,
Мукаррама МУРОДОВА,
Суннатилла ҚЎЗИЕВ,
Эргашвой САРИҚОВ.

Ношир
«Ijod dunyosi»
нашиёт уйи

Ижарадаги Тошкент
Матбаа комбинатида оғсет
усулида 39092 нусхада
босилди. Ҳажми 2 босма
табоқ.

Буюртма - К-8287
Газетани
Муҳаббат МАҲСУДОВА
саҳифалади.
Навбатчи:
Маъмур
МАДРАҲИМОВА

Рўйхатдан ўтиш тартиби
№ 000137
Манзилимиз 700129,
Тошкент шаҳри, Навоий
кўчаси, 30-уй.

Тел: 144-62-34.